

Onderwerp: Debat 6 mei over mogelijke steunmaatregelen Air France - KLM

Datum: 4 mei 2020

Geachte leden van de commissie I&W,

Aanstaande woensdag 6 mei vindt het debat plaats over mogelijke financiële steunmaatregelen voor Air France - KLM. Het kabinet heeft bekendgemaakt dat het voor KLM gaat om leningen en garantstellingen van 2 tot 4 miljard euro. Ook is kenbaar gemaakt dat de regering voornemens is voorwaarden te stellen aan deze steun. Het kabinet stelt duidelijk dat het hierbij ook gaat om voorwaarden op het gebied van duurzaamheid. In deze brief roepen wij u op om hieraan een stevige invulling te geven, zodat deze steun ook wordt ingezet om KLM klaar te maken voor een toekomst waarin de CO₂-emissies rigoureus zijn gedaald. Dat brengt ook zekerheid – op de korte én lange termijn - voor werknemers.

Anders dan andere sectoren heeft de luchtvaart nog weinig geïnvesteerd in verduurzaming. De CO₂-uitstoot van de Nederlandse luchtvaart steeg tussen 1997 en 2017 met ruim 40 procent. Momenteel zorgt de luchtvaart voor ongeveer 7% van alle CO₂-uitstoot in Nederland. In het scenario waarin beleid niet wijzigt, stijgt de CO₂-uitstoot van de Nederlandse luchtvaart van 4,5 megaton in 1990 naar 23 megaton in 2050. Vliegtuigen hebben door emissies hoog in de atmosfeer ook nog eens een versterkt broeikas effect (het niet-CO₂-klimaat effect genoemd) van tweemaal de CO₂-uitstoot. Wij maken ons dan ook grote zorgen over de impact die de luchtvaart heeft op het klimaat.

Om deze impact te verkleinen hebben we een drietal voorwaarden benoemd, hieronder gaan we op elk van deze in. Hopelijk vinden deze een plek in de voorwaarden van het maatregelenpakket dat wordt uitgewerkt.

1. Dalend CO₂-plafond als voorwaarde

Uit [onderzoek van Greenpeace uit juli 2019](#) is gebleken dat de jaarlijkse CO₂-uitstoot van KLM 8,6 megaton is. Hier is de vracht nog achterwege gelaten. Financiële steun voor KLM is dus simpelweg financiële steun voor een bedrijf zonder toekomstbestendig klimaatplan. KLM is als bedrijf extra kwetsbaar in een wereld waarin de ruimte voor broeikasgasemissies snel afneemt. Wij vragen u dan ook **om KLM een CO₂-plafond op te leggen dat jaarlijks daalt in lijn met een 1,5 graden scenario en het klimaatakkoord van Parijs**. Alleen met deze voorwaarde zal KLM voorbereid zijn op de toekomst.

2. Stuur op een daling van het aantal vluchten

Wij willen onderstrepen dat technische maatregelen voor de luchtvaart, hoe noodzakelijk ook voor de lange termijn, verre van voldoende zijn om tot 2030, en ook tot 2050, de CO₂-uitstoot

terug te brengen. Meer hierover kunt u lezen in dit [onderzoek van Natuur & Milieu](#) en in een [factsheet](#) die is gemaakt op verzoek van de Tweede Kamer. Dit betekent dat **KLM zich klaar moet maken voor een toekomst met minder vluchten**. De overheid zal hier op moeten sturen. Een eerste stap hierin is het uitfaseren van alle korte afstandsvluchten onder de 1000 kilometer die goed kunnen worden vervangen door de trein en ander alternatief vervoer. Ook zal er een transitiefonds moeten komen dat werknemers omschoolt en naar ander werk begeleidt. KLM heeft de plicht om er voor te zorgen dat hun werknemers goed terecht komen. Een transitiefonds is daarbij essentieel.

3. Zorg goed voor de mensen en de natuur in de omgeving

Luchtvaart heeft grote negatieve effecten op de wijde omgeving rond luchthavens door de emissie van geluid, ultrafijnstof, gebruik van land en stikstofdepositie in natuurgebieden die toch al onder grote druk staan. Uit onderzoek van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland blijkt dat honderdduizenden omwonenden ernstig worden gehinderd, ook buiten de formeel vastgestelde geluidscontouren. De richtlijn van de World Health Organization (WHO) voor geluidsbelasting wordt overschreden, met ernstige gezondheidseffecten tot gevolg. Voorwaarde voor financiële steun zal moeten zijn **dat KLM samen met Schiphol en de overheid zal toewerken naar de WHO norm**.

Tot slot

De luchtvaartsector kent al decennia lang ongekende financiële belastingvrijstellingen en doet nu een groot beroep op de belastingbetaler. Het is dan ook gepast dat KLM vanaf nu expliciet de kerosine- en vliegbelasting zal ondersteunen. Daarnaast verdient de belastingbetaler inzicht in waar de financiële steun precies naartoe gaat. Maar belangrijker nog: grijp dit moment aan om KLM om te vormen naar een bedrijf dat klaar is voor de toekomst. Uitstoot en geluidsoverlast moeten worden teruggebracht.

Met vriendelijke groet,

Joris Thijssen, directeur Greenpeace Nederland
Donald Pols, directeur Milieudéfensie
Marjolein Demmers, directeur Natuur & Milieu
Sijas Akkerman, directeur Natuur en Milieufederatie Noord-Holland
Werner Schouten, voorzitter Jonge Klimaatbeweging

Contactpersoon: Dewi Zloch (dewi.zloch@greenpeace.org / 0681413358)